

propagandistických revuí, které začínaly nástupem účinkujících dělníků v modrých halenách s rudými prapory středem sálu na scénu, kde vytvořili živou dekoraci (vzorem Piscatorovy Revue Roter Rummel). Nejčastěji h. v Lucerně. 1929 Za jednu ránu dvě, účinkovali členové pražských spolků DDOČ a Modré blůzy, loutky a masky Fr. Bidlo, dále silvestrovská revue Koks. 1930 nepovolená revue Den co den na obranu komunistického tisku, realizována Tryzna LLL (za Lenina, Liebknechta a Luxemburgovou) s rytmodeklamacemi El-Carovy party. 1932 Večer březnových revolucí, v němž vystupovaly i německá a maďarská recitační skupina, El-Carova parta s rytmodeklamací Traktorstroj, v listopadu revue Dohnat a předechnat, v ní novinkou pantomima Hlasy nad Tajgou v choreografii M. Holzbachové, vše r. Fr. Spitzer, hudba Jos. Stanislav. 1933 revue Marx měl přece pravdu, r. Spitzer, El-Carova parta pásmo Pařížská komuna, vystoupila i karlovarská skupina L. Fürnberga Echo von links. Revue se vyčerpaly, 1933 SDDOČ vypsal soutěž na původní hru pro dělnické divadlo, z textů mj. Jeden (M. Čebišová), Pařížská komuna (Ingal - pseud. historika V. Husy, E. Famíra), Beton (Fr. Němec). *Ústřední soubor SDDOČ*, zal. v pol. 30. let, složen z nejtalentovanějších dělnických ochotníků z pražského kraje, spolupráce s profesionály. Premiéry většinou v karlínském Varieté, potom bohatá zájezdová činnost. 1935 Kutnohorští havíři, r. Spitzer. 1936 Gorkého Měšťáci, r. Spitzer. Premiéra ve Varieté v Karlíně. Obsazení rolí ze souborů: Jiří Wolker Žižkov, Dělnické divadlo Dolní Počernice, El-Carova skupina, DS Vysočany, DS Svítání Nusle, DS Karel Marx Karlín, DS Eduard Vojan Záběhlce, DS Šárka Veleslavín, Dělnické divadlo Zličov, Dělnické divadlo v Košířích, DS Maxim Gorkij Braník, div. skupina Krasin Žižkov. František Kubr, tajemník SDDOČ, zorganizoval 54 repríz po celé republice. Derniéra v Divadle Na Slupi 1938. 1936 Kde

289 / František Kubr jako Nil, Měšťáci.

je Lefty (Odets), r. Ant. Kurš, 1936 Železný potok (Serafimovič), r. Kurš, v. Heythum, 1938 Na dně, r. G. Schorsch (1918-1945, jeden z velkých talentů předválečného divadla, zahynul v Terezíně). Od 1936 pravidelně premiéry v Unitarii, 1938 zde zřízena stálá Dělnická scéna, první představení 1938 Dítě v podání spolku Roman Tuma z Dejvic (R. T. 1899-1933, h. a recitátor, Uranie, Vinohrady, ND. Představitel hereckého expresionismu.). *Dělničtí divadelníci Velké Prahy*, 1932 slavnostní revue DD Velké Prahy o socialistické kultuře a hospodářství SSSR, režiséri Spitzer, Němec, El-Car.

30. léta *Lyra*, Spolek úředníků banky Slavie. 1930 *DS Mladé generace* Čs. strany lidové. 1930-1939 *České divadlo*. 1930-1939 *DrKr Českomoravská vysočina*. 1930-1939 *Svornost*, Dramatická a vzdělávací beseda pro podporování besídek živnostenských škol pokračovacích hl. m. Prahy. 1930-1939 *DrO Mariánské kongregace*. 1930-1939 *Dramatický studentský klub*. 1930-1931 *DrKr Kanalizačních zaměstnanců* 1931-1939 Dramatický klub *Jevišť dneška*. 1931-1939 *Pěnkava*, dramatický a vzdělávací a pěvecký spolek. 1932 *Sdružení paní a dívek*. 1932-1939 *DrO Mariánské družiny* u sv. Kajetána. 1933-1939 DDS *Scéna Davu*. 1933-1939 Umělecká scéna *Malajský šíp*. 1934 *DrO poštovních a telegrafních zaměstnanců*. 1934-1939 *Dkr* bohatýra číšníka legionáře *Lumíra Březovského*, ochotnický číšnícký kulturní a Dkr. 1934-1939 Ochotnicko-div. spolek *Abdera*. 1934-1941 *Průbojné dramatické studio*. 1935-1939 *DrKr Moderna*, od 1935 jako Dramatický kruh *Neodvislé divadlo*. 1935-1939 *Sdružení divadelních ochotníků*. 1936-1939 Ochotnicko-dobročinný spolek *Divadlo mladých diváků*, Praha VIII. 1936-1939 *Scéna Generace*. 1936-1940 *Umělecká scéna Praha*. 1937-1939 *Demokratická scéna*. 1937-1939 *OS republikánských zaměstnanců*. 1937-1939 Společenský a dramatický spolek *Stará pošta*. 1937-1953 *SDO Opona*. 1938 *Dramatické studio*. 1938-1950 *Spolek přátel Pražského dětského divadla*, Míla Mellanová a skupina, při profes. scéně pro děti 1939 též dětské studio, děti h. v repertoárových insc. 1939 *České studentské divadlo*. 1939-1939 *Divadlo U zelené růže*, Praha VIII.

Opera Studio, zal. 1931 při pražské Studentské filharmonii, cílem propagování málo známých děl a vytvoření možnosti pro neprofesionální začínající zpěváky vystupovat na scéně. Neměla stálou scénu, zajížděla do řady českých měst. Šéf opery Ot. Kozel, r. A. Lebeda, K. Votápek, později R. Hübner, Jos. Kašpar. 50 členů, školených pěvců, většinou vysokoškolští studenti a absolventi. Zah. operou *Tajné manželství* v Osvobozeném divadle, poté *Černé domino* (Auber), *V studni* (Blodek). Za 5 let nastudováno 11 oper, provedeny 80x, příznivé kritiky, např. 1932 *Starý ženich* (Bendl), 1933 *Lovci perel* (Bizet), *Nocleh v Granadě* (Kreutzer), 1935 *Lucie z Lammermooru* (Donizetti). Později též kmenový repertár český, 1934 *Prodaná nevěsta* (za 7 měsíců 25x ve 13 městech), 1935 *Hubička*, 1938 *Rusalka*, i světový *Carmen* (Bizet) a *Violetta* (Verdi). Posledním nastudovaným dílem 1939 *Dalibor*. Za prvních 11 let 15 oper pro 268 představení ve 42 městech. Poté se *Opera Studio* odmlčela. 1946 zah. *Stáňa* (Malát), název *Pražská zpěvohra* (viz níže).

Komorní zpěvohra, ochotnický operní soubor. Vznikla 1938 k provozování starší tvorby, zanedbávané oficiálními scénami, když se *Opera Studio* obrátila k populárním operám. Uměleckým ved. a r. K. Votápek, dirigent do 1939 R. Schächter (zahynul v koncentračním táboře), do 1944 M. Říha, do 1946, kdy se se souborem *Opera Studio* spojila v *Pražskou zpěvohru* (PZ), V. Neumann. V PZ si udržela značnou míru samostatnosti do 1948. Poté tato skupina opět s pův. názvem pod různými zřizovateli existovala do 1954 (naposledy při OB Praha 1).